

4. Колпаков В.К. Адміністративно-деліктний правовий феномен: монографія / В.К. Колпаков. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 528 с.
5. Колпаков В.К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право): навч. посіб. / В.К. Колпаков. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 256 с.
6. Голосніченко І.П. Адміністративний процес: навч. посіб. / І.П. Голосніченко, М.Ф. Стахурський. – К.: ГАН, 2003. – 256 с.
7. Бахрах Д.Н. Производство по делам об административных правонарушениях: пособие [для слушателей народных университетов] / Д.Н. Бахрах, Э.Н. Ренов. – М.: Знание, 1989. – 96 с.
8. Постанови Пленуму Верховного Суду України в кримінальних справах / За заг. ред. В.Т. Маляренка; упорядник П.П. Пилипчук. – К.:Юрінком Інтер, 2007. – 408 с.

УДК 342.9:504.06

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ЮРИСДИКЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ЕКОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ

Сироватка С.С., здобувач

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Наукова стаття присвячена висвітленню особливостей адміністративно-юрисдикційної діяльності органів екологічного контролю. Висвітлюються повноваження державної екологічної інспекції України, державної інспекції охорони, відтворення водних живих ресурсів та регулювання рибальства, державного комітету лісового господарства України тощо.

Ключові слова: екологічний контроль, адміністративна діяльність органів екологічного контролю, повноваження органів екологічного контролю.

Сироватка С.С. ОСОБЕННОСТИ АДМИНИСТРАТИВНО-ЮРИСДИКЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНОВ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО КОНТРОЛЯ / Днепропетровский государственный университет внутренних дел, Украина

Научная статья посвящена особенностям административно-юрисдикционной деятельности органов экологического контроля. Освещаются полномочия государственной экологической инспекции Украины, государственной инспекции охраны, восстановления водных живых ресурсов и регуляции рыболовства, государственного комитета лесного хозяйства Украины и т.д.

Ключевые слова: экологический контроль, административная деятельность органов экологического контроля, полномочия органов экологического контроля.

Sirovatka S.S. FEATURES ADMINISTRATIVELY JURISDICTION TO ACTIVITY OF ORGANS OF ECOLOGICAL CONTROL / Dnipropetrovs'k state university of internal affairs, Ukraine

The Scientific article is devoted illumination features administratively jurisdiction to activity of organs of ecological control. Plenary powers of state ecological inspection of Ukraine, state inspection of guard, recreation of water living resources and adjusting of fishing, state committee of forestry of Ukraine, light up and others like that.

Key words: ecological control, administrative activity of organs of ecological control, plenary powers of organs of ecological control.

Екологічний контроль – найважливіша правова міра забезпечення раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища від шкідливих впливів, функція державного управління та правовий інститут права навколишнього середовища. Ґрунтуючись на ролі екологічного контролю в механізмі охорони навколишнього середовища, його можна оцінювати як найважливішу правову міру. Саме за допомогою екологічного контролю в основному забезпечується примус відповідних суб'єктів права навколишнього середовища до виконання екологічних вимог. Заходи юридичної відповідальності за екологічні правопорушення застосовуються або в процесі екологічного контролю, або з залученням інших державних органів.

За твердженням вчених-екологів, таких вчених, як В.І. Бабенко, Я.А. Здір, Т.С. Кичилук, В.В. Костелев, В.І. Курило, Н.В. Лебідь, О.Ю. Піддубний, М.С. Студенікіна, С.І. Хомяченко та інших захист навколишнього середовища і природних ресурсів вже в найближче десятиліття стане однією з головних проблем для всього людства. Основними причинами кризової екологічної ситуації є невідповідність між потребами зростаючого населення на планеті і ресурсами вичерпується природи, зниження стабільності біосфери, погіршення генофонду людини, парниковий ефект [1, 35].

Раніше наголошувалося, що функція екологічного контролю виконується і при здійсненні інших правових заходів забезпечення раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища – екологічного нормування, екологічної експертизи, екологічного ліцензування, екологічної сертифікації. Але в рамках всіх цих напрямків діяльності екологічний контроль, тобто забезпечення виконання еколого-правових вимог, здійснюється об'єктивно, попутно, стосовно кожного з названих видів діяльності. Реалізація будь-якої з таких заходів, як і проведення екологічного контролю, являє собою цілеспрямовану діяльність спеціально уповноважених державних органів, здійснювану в рамках встановленої для їх процедури, на основі спеціальних правових норм [2, 103].

Вразливими до змін клімату є сільське, лісове та водне господарства. Це пов'язано, головним чином, з перерозподілом опадів із збільшенням кількості посух. У ряді областей у крайній незадовільному стані знаходяться ґрунт, ліси, тваринний світ. Практично половина населення живе в несприятливих екологічних умовах. Забруднення природного середовища досягло небачених масштабів. Тому органи у сфері екологічного контролю приділяють значну увагу та докладають максимум зусиль для поліпшення стану навколишнього середовища.

Метою цієї статті є з'ясування особливостей адміністративно-юрисдикційної діяльності органів екологічного контролю.

Для вирішення зазначених завдань пропонується вирішити наступні завдання: висвітлити повноваження державної екологічної інспекції України, державної інспекції охорони, відтворення водних живих ресурсів та регулювання рибальства, державного комітету лісового господарства України тощо.

Адміністративна діяльність посідає перше місце тому, що вона є найбільш значною й великою за обсягом, в її реалізації задіяні більшість працівників органів екологічного контролю.

Адміністративну діяльність органів екологічного контролю можна визначити як специфічну, виконавчо-розпорядчу, підзаконну, державно-владну діяльність з організації та здійснення охорони навколишнього середовища, забезпечення екологічної безпеки, попередження й припинення злочинів та інших правопорушень у даній сфері [3, 23].

Адміністративна діяльність органів екологічного контролю здійснюється за двома взаємопов'язаними напрямками: внутрішньо-системна діяльність; зовнішня адміністративна діяльність.

Внутрішньо-системна адміністративна діяльність спрямована на забезпечення чіткого функціонування усіх підрозділів і служб, організованої роботи співпрацівників органів екологічного контролю, а також ефективне використання сил і засобів. Вона включає в себе: визначення структури, штатів, планування роботи, контроль і перевірку виконання, поширення позитивного досвіду, розстановку та виховання кадрів, атестацію співпрацівників.

Внутрішньо-організаційна діяльність провадиться за допомогою адміністративно-правових форм і методів, охоплює усі служби і підрозділи органів екологічного контролю. Вона полягає в керуванні вищих органів роботою підпорядкованих органів і безпосереднього оперативного управління, що здійснюється начальниками й іншими посадовими особами всередині кожного органу. Внутрішньо-організаційна адміністративна діяльність охоплює лише службові відносини між співпрацівниками, підрозділами і службами органів екологічного контролю.

Розглянутий напрям адміністративної діяльності, незважаючи на всю його важливість і необхідність, є допоміжним і покликаний забезпечити правильну організацію зовнішньої роботи органів екологічного контролю виконання покладених на них завдань.

Здебільшого адміністративна діяльність органів екологічного контролю є зовнішньою, тобто виходить за межі внутрішньо-організаційних відносин, поширюється на не підпорядковані по службі державні та громадські організації, а також на громадян.

Адміністративна діяльність органів екологічного контролю – це урегульована нормами адміністративного та екологічного права їх виконавчо-владна діяльність, яка спрямована на забезпечення екологічної безпеки громадян, захист їх прав і свобод, законних інтересів та боротьбу з правопорушеннями, додержання вимог щодо лісокористування, користування надр, водокористування, а також раціональне використання природних ресурсів [4].

Кожний орган, що регулює екологічний контроль покликаний забезпечувати раціональне використання природних ресурсів, атмосферного повітря, води, землі, тому на такі органи покладено низку повноважень у даній сфері.

Державна екологічна інспекція України (Держекоінспекція України) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра екології та природних ресурсів України [5].

Держекоінспекція України здійснює державний нагляд (контроль) за додержанням центральними органами виконавчої влади та їх територіальними органами, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування в частині здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності і господарювання, громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, а також юридичними особами – нерезидентами вимог:

- законодавства про екологічну та радіаційну безпеку
- законодавства про використання та охорону земель
- законодавства про охорону і раціональне використання вод та відтворення водних ресурсів
- законодавства про охорону атмосферного повітря
- законодавства про охорону, захист, використання та відтворення лісів
- законодавства щодо охорони, утримання і використання зелених насаджень;
- законодавства про використання, охорону і відтворення рослинного світу;
- законодавства про охорону, раціональне використання та відтворення тваринного світу
- законодавства щодо дотримання правил створення, поповнення, зберігання, використання та державного обліку зоологічних, ботанічних колекцій і торгівлі ними;
- законодавства під час ведення мисливського господарства та полювання;
- законодавства про збереження об'єктів рослинного та тваринного світу, занесених до Червоної та Зеленої книг України, формування, збереження й використання екологічної мережі;
- законодавства про додержання режиму територій та об'єктів природно-заповідного фонду;
- законодавства про охорону, використання і відтворення риби та інших водних живих ресурсів
- законодавства у сфері хімічних джерел струму в частині забезпечення екологічної безпеки виробництва хімічних джерел струму та утилізації відпрацьованих хімічних джерел струму, ведення обліку обсягів накопичення відпрацьованих хімічних джерел струму та передачі їх на утилізацію;
- законодавства щодо дотримання вимог реєстрації в суднових документах операцій зі шкідливими речовинами та сумішами;
- законодавства про поводження з відходами

- законодавства щодо наявності дозволів, лімітів та квот на спеціальне використання природних ресурсів, дотримання їх умов;
- Конвенції з міжнародної торгівлі вимираючими видами дикої фауни і флори у пунктах пропуску через державний кордон України та в зоні діяльності митниць призначення та відправлення;
- складає протоколи про адміністративні правопорушення та розглядає справи про адміністративні правопорушення, накладає адміністративні стягнення у випадках, передбачених законом [5].

Державна інспекція охорони, відтворення водних живих ресурсів та регулювання рибальства (Держрибінспекція) є спеціально вповноваженим органом державного нагляду у сфері охорони, відтворення водних живих ресурсів та регулювання рибальства в рибогосподарських водних об'єктах України (у тому числі в усіх поверхневих, територіальних і внутрішніх морських водах, які використовуються (можуть використовуватися) для рибальства, вирощування чи розведення риби), в інших об'єктах водного промислу або об'єктах, які мають значення для природного відтворення запасів риби та інших водних живих ресурсів, а також у виключній (морській) економічній зоні України та акваторіях у межах континентального шельфу України, який діє в Державному департаменті рибного господарства йому підпорядковується і входить до сфери управління Міністерства аграрної політики України [6].

Держрибінспекція здійснює: охорону риби та інших водних живих ресурсів у рибогосподарських водних об'єктах України (у тому числі в усіх поверхневих, територіальних і внутрішніх морських водах, які використовуються (можуть використовуватися) для промислового добування, вирощування чи розведення риби), в інших об'єктах водного промислу або об'єктах, які мають значення для природного відтворення запасів риби та інших водних живих ресурсів, а також у виключній (морській) економічній зоні України та акваторіях у межах континентального шельфу України; державний нагляд за спеціальним використанням риби та інших водних живих ресурсів, а також за порядком та умовами здійснення любительського і спортивного рибальства в рибогосподарських водних об'єктах України; розслідує причини загибелі водних живих ресурсів, обчислює завдані збитки для їх подальшого відшкодування в установленому законодавством порядку та інформує територіальні органи центрального органу виконавчої влади в галузі охорони навколишнього природного середовища; взаємодіє з органами виконавчої влади і місцевого самоврядування (за їх згодою) щодо охорони риби та інших водних живих ресурсів; узагальнює практику проведення роботи з охорони, відтворення риби та інших водних живих ресурсів та регулювання рибальства; проводить роз'яснювальні заходи з питань охорони риби та інших водних живих ресурсів [6].

Держрибінспекція має право: видавати організаційно-розпорядчі документи, якими врегульовуються питання діяльності Держрибінспекції; зупиняти тимчасово роботи, під час проведення яких порушуються правила, норми та інші вимоги щодо охорони і використання водних живих ресурсів, до усунення виявлених порушень; перевіряти документи на право спеціального використання водних живих ресурсів, зупиняти судна, інші плавучі і наземні транспортні засоби та проводити їх огляд, а також огляд речей, знарядь рибальства і добутих водних живих ресурсів; складати протоколи та розглядати справи про адміністративні правопорушення в межах компетенції; у разі неможливості оформлення документів про виявлене правопорушення правил рибальства та охорони рибних запасів на місці доставляти осіб, які вчинили це правопорушення, до місцевих органів виконавчої влади, правоохоронних органів; вилучати в осіб, які порушують законодавство у сфері охорони риби та інших водних живих ресурсів, знаряддя добування, транспортні (у тому числі плавучі) засоби, обладнання та предмети, що були знаряддями правопорушення, незаконно добуті водні живі ресурси, а також відповідні документи; проводити фотографування, звукозапис, кіно- і відеозйомку як допоміжний засіб для попередження і розкриття порушень законодавства у сфері охорони риби та інших водних живих ресурсів; викликати громадян і посадових осіб для дання усних та (або) письмових пояснень у зв'язку з порушенням законодавства у сфері охорони риби та інших водних живих ресурсів; одержувати в установленому законодавством порядку від підприємств, установ та організацій рибного господарства інформацію, необхідну для виконання покладених на Держрибінспекцію завдань; передавати до правоохоронних або інших уповноважених

органів матеріали про виявлені факти порушень законодавства в галузі охорони, використання і відтворення водних живих ресурсів, які містять ознаки злочину [6].

Державний комітет лісового господарства України (Держкомлісгосп) є центральним органом виконавчої влади з питань лісового, мисливського господарства та полювання, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра охорони навколишнього природного середовища [7].

У сфері адміністративно-юрисдикційної діяльності слідкує за використанням ділянок земель державного лісового фонду для розкорчовування, спорудження будівель, переробки деревини, влаштування складів використанням лісосічного фонду, заготівлі і вивезення деревини та заготівлі живиці здійсненням лісових користувань не у відповідності з метою або вимогами, передбаченими в лісорубному квитку (ордері) або лісовому квитку; порушенням правил та інструкцій по відновленню, поліпшенню стану і породного складу лісів, підвищенню їх продуктивності, а також по використанню ресурсів спілої деревини; знищенням або пошкодженням полезахисних лісових смуг, захисних лісових насаджень вздовж берегів річок, каналів, навколо водних об'єктів, гідротехнічних споруд, на смугах відводу автомобільних доріг, залізниць та інших захисних лісових насаджень та іншого.

Державний комітет лісового господарства України здійснює державне управління, регулювання та контроль у сфері лісового і мисливського господарства та полювання.

Держкомлісгосп відповідно до покладених на нього завдань:

- розробляє та подає на розгляд Міністра охорони навколишнього природного середовища план заходів щодо реалізації основних напрямів та стратегічних цілей діяльності Держкомлісгоспу;
- координує виконання плану заходів у сфері лісового і мисливського господарства, полювання та мисливського собаківництва;
- організовує ведення лісовпорядкування, обліку лісів, державного лісового кадастру та проведення моніторингу лісів, а також організовує роботу з упорядкування мисливських угідь, проводить моніторинг та веде державний кадастр мисливських тварин, що перебувають на території України;
- видає спеціальні дозволи на використання лісових ресурсів, подає у встановленому порядку на розгляд Мінприроди пропозиції щодо визначення розрахункової лісосіки;
- видає ліцензії відповідно до законодавства;
- організовує в межах своїх повноважень раціональне використання лісових ресурсів, охорону і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, ведення лісового і мисливського господарства підприємствами, установами та організаціями, що належать до сфери його управління, аналізує їх економічне становище, здійснює інші заходи, спрямовані на підвищення ефективності їх діяльності;
- здійснює державний контроль за додержанням норм, правил та інших нормативно-правових актів з питань ведення лісового і мисливського господарства, полювання, а також нагляд за застосуванням пестицидів та агрохімікатів у лісовому господарстві та лісах, проводить у встановленому порядку через галузеві науково-дослідні та спеціалізовані лісозахисні підприємства, установи їх апробацію;
- здійснює контроль за веденням лісового і мисливського господарства, в тому числі в умовах радіоактивного забруднення, на всіх підприємствах незалежно від форми власності;
- забезпечує функціонування державної лісової охорони, координує діяльність лісової охорони всіх постійних лісокористувачів і власників лісів, в межах своїх повноважень бере участь у забезпеченні реалізації державної політики в сфері пожежної безпеки та охорони праці, визначає стратегію і забезпечує здійснення наземно-авіаційної охорони лісів від пожеж, захисту від шкідників і хвороб;

- встановлює порядок видачі, видає посвідчення мисливця, щорічні контрольні картки обліку добутої дичини та фактів порушення правил полювання;
- видає дозволи на використання мисливських тварин, що перебувають у державній власності;
- встановлює порядок видачі, видає паспорти на собак мисливських порід, інших ловчих звірів і птахів;
- забезпечує в межах своїх повноважень реалізацію державної політики стосовно державної таємниці, здійснює контроль за її збереженням у центральному апараті Держкомлісгоспу, його територіальних органах, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери його управління;
- розглядає згідно із законодавством справи про адміністративні правопорушення і в межах своїх повноважень приймає відповідні рішення;
- здійснює згідно із законодавством інші функції, необхідні для виконання покладених на нього завдань [7].

Таким чином, правові засоби охорони природи визначають ступінь необхідної і можливої поведінки людей щодо природи і ті наслідки, які настають при відхиленні від правил. Держава у законотворчих актах закріплює найважливіші природоохоронні засоби: встановлює права і обов'язки різноманітних організацій і осіб по охороні природи, визначає види юридичної відповідальності за порушення правил охорони природи. Виконання природоохоронного законодавства, його ефективність забезпечуються як вимогами неухильного виконання державних приписів, так і зв'язком правових норм по охороні природи з усією системою державних правоохоронних заходів. Цей зв'язок виявляється в двох основних формах: з одного боку, право закріплює у своїх нормах матеріальні, фінансові, організаційні, науково-технічні, ідеологічні заходи держави і надає їм обов'язкової юридичної сили; з другого боку, правові норми по охороні навколишнього природного середовища тільки тоді досягають мети, коли вони науково обгрунтовані, а їх виконання забезпечується матеріально-технічними засобами, організаційною роботою, контролем державних органів і громадських організацій, певним рівнем екологічної освіти виконавців вимог правових норм. В умовах ускладнення відносин природокористування і охорони природи особливого значення набуває управління в цій галузі як найважливіший засіб здійснення природоохоронної функції нашої держави.

Адміністративна діяльність органів екологічного контролю – це урегульована нормами адміністративного та екологічного права їх виконавчо-владна діяльність, яка спрямована на забезпечення екологічної безпеки громадян, захист їх прав і свобод, законних інтересів та боротьбу з правопорушеннями, додержання вимог щодо лісокористування, користування надр, водокористування, а також раціональне використання природних ресурсів.

Адміністративно-юрисдикційну діяльність органи екологічного контролю покликана забезпечувати раціональне використання природних ресурсів, атмосферного повітря, надр та забезпечувати охорону навколишнього середовища і сприяти попередженню правопорушень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Веденкин М.М. Екологічне право: Запитання і відповіді / М.М. Веденкин – М.: Юрист, 2010. – 267 с.
2. Бринчук М.М. Екологічне право (право навколишнього середовища): підручник [для вищих юридичних навчальних закладів] / М.М. Бринчук – М.: Юрид. лит., 2004. – 670 с.
3. Адміністративна діяльність. Частина особлива: підручник / За заг. ред. проф. О.М. Бандурки. – Харків: Вид-во Ун-ту внутр. справ, "Еспада", 2000. – 361 с.
4. Джигирей В.С. Екологія та охорона навколишнього середовища / В.С. Джигирей // *Натураліст* №11, 2009 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unnaturalist.ru/anonce/show/anonceId/108/>
5. Про затвердження положення про Державну екологічну інспекцію України від 13.04.2011 № 454/2011 [Електронний ресурс] / МВС України. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua/>

6. Про затвердження положення про Державну інспекцію охорони, відтворення водних живих ресурсів та регулювання рибальства від 12.05.2005 № 198 [Електронний ресурс] / МВС України. – Режим доступу : [http //rada.gov.ua/](http://rada.gov.ua/)
7. Про затвердження Положення про Державний комітет лісового господарства України від 27 червня 2007 р. N 883 [Електронний ресурс] / МВС України. – Режим доступу : [http //rada.gov.ua/](http://rada.gov.ua/)

УДК 347.635

**ЮРИДИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА СОСТАВА ПРАВОНАРУШЕНИЯ,
ПРЕДУСМОТРЕННОГО СТАТЬЕЙ 5.35 КОАП РФ (НЕИСПОЛНЕНИЕ
РОДИТЕЛЯМИ ИЛИ ИНЫМИ ЗАКОННЫМИ ПРЕДСТАВИТЕЛЯМИ
НЕСОВЕРШЕННОЛЕТНИХ ОБЯЗАННОСТЕЙ ПО СОДЕРЖАНИЮ
И ВОСПИТАНИЮ НЕСОВЕРШЕННОЛЕТНИХ)¹**

Ходжакулова С.И., адъюнкт

*Всероссийский научно-исследовательский институт
Министерства внутренних дел Российской Федерации*

В статье автор осуществляет юридическую характеристику состава правонарушения, предусмотренного статьей 5.35 КОАП РФ (неисполнение родителями или иными законными представителями несовершеннолетних обязанностей по содержанию и воспитанию несовершеннолетних).

Ключевые слова: состав, правонарушение, законные представители, несовершеннолетние, родители.

Ходжакулова С.И. ЮРИДИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СКЛАДУ ПРАВОНАРУШЕННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТАТТЕЮ 5.35 КПАП РФ (НЕВИКОНАННЯ БАТЬКАМИ АБО ІНШИМИ ЗАКОННИМИ ПРЕДСТАВНИКАМИ НЕПОВНОЛІТНІХ ОБОВ'ЯЗКІВ ЩОДО УТРИМАННЯ І ВИХОВАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ) / Всероссийский научно-исследовательский институт Министерства внутренних дел Российской Федерации, Российская Федерация

У статті автор здійснює юридичну характеристику складу правопорушення, передбаченого статтею 5,35 КПАП РФ (невиконання батьками або іншими законними представниками неповнолітніх обов'язків по утриманню та вихованню неповнолітніх).

Ключові слова: склад, правопорушення, законні представники, неповнолітні, батьки.

Khodzhakulova S.I. LEGAL DESCRIPTION OF COMPOSITION OF OFFENCE, FORESEEN THE ARTICLE 5.35 OF THE CODE OF ADMINISTRATIVE OFFENCES OF RUSSIAN FEDERATION (NONPERFORMANCE BY PARENTS OR OTHER LEGAL REPRESENTATIVES OF MINORS DUTIES ON MAINTENANCE AND EDUCATION OF MINORS) / All-russian research institute of Ministry of internal affairs of Russian Federation, Russian Federation

In the article the author examines the legal description of composition of offence, foreseen the article 5.35 of the Code of administrative offences of Russian Federation (nonperformange by parents or other legal representatives of minors duties on maintenance and education of minors).

Key words: composition, offense, legal representatives, minors, parents.

Анализ негативного девиантного поведения несовершеннолетних позволяет заключить, что условия жизнедеятельности и социального развития несовершеннолетних, а также общественные отношения, на которые посягает правонарушение, совершенное подростком, в совокупности должны составлять объект административного регулирования, поскольку нарушение прав детей со стороны взрослых, попытки вовлечения несовершеннолетних в совершение антиобщественных действий и правонарушений способствуют их дезадаптации и формированию антисоциальных ориентаций.

Следует также отметить, что узловой причиной безнадзорности и правонарушений лиц, не достигших совершеннолетия, по нашему мнению, является неисполнение родителями своих конституционных обязанностей по заботе о детях и их воспитании. К настоящему моменту за

¹ Статья подготовлена с использованием информационно-справочной системы Консультант Плюс.